СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIX. Ч. 137. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 15. червня 1931. VOL. XXXIX. No. 137. Jersey City, N. J., Monday, June 15, 1931. THREE CENTS.

БИЗНЕСОВІ ЛІДЕРИ БЕРУТЬСЯ ДО ЗДЕРЖАННЯ ДЕПРЕСІЇ

ВАШИНҐТОН. — „Чембер оф ди Юнайтед Стейтс" мобілізує бизнесових потентатів до боротьби з депресією. Вона розіслала письма до найзначніших бизнесменів і заанґажувала їх до підготовки великого пляну, який у першу чергу має зібрати всі можливі матеріяли з ріжних ділянок бизнесів, потрібні до начеркнення одної великої програми, яка зліквідувалаб економічну депресію.

Для цеї ціли установлено 20 комітетів. Кождий комітет працюватиме над одною справою, як хліборобством, публичними фінансами, розпреділенням, заграничною торговлею, асекурацією, мануфактурою і т. п.

Головна програма буде начеркнена в осени, коли буде покінчена праця комітетів.

КЕПОН У БІДІ.

ШИКАҐО. — Ватажок підземелля, ославлений шикаґовський бандит Ал Кепон, готов докінчувати свою карієру в тюрмі. Проти нього та його 68 спільників внесено обжалування, яке обіймає не менше як 5,000 ріжних переступств, звязаних головно з нарушенням проґибіційного закона.

Кепон і його банда займалися головно пачкуванням пива й цей бизнес приносив річно яких $25,000,000 доходу.

На Кепоні тяжить засуд за те, що він отягався заплатити державі $215,080 титулом доходового податку. За те засуджено його на 6 місяців тюрми. А тепер грозить йому кара 10-літньої вязниці.

Кажуть, що ці обжалування проти Кепона є початком ліквідації діяльности найбільшої шикаґовської банди, яка трясла цілим підземеллям.

ДНЕВНИК ТРАҐІЧНО ЗАГИНУВШОЇ.

НЮ ЙОРК. — Нюйорські часописи розписуються далі дуже широко про траґічну смерть Мисс Стар Фейтфул, яку знайдено в морі біля Лонґ Біч. Ще досі не розвязано тайни її смерти. Зі знайденого в її домі дневника виходить, що вона волочилася по спікізах в Лондоні й у Ню Йорку й була знуджена життям. Вона писала, що була би рада, як би якась надприродна сила змела цілу Америку, та щоби завалилися хмародери, на які вона не може глядіти. Поліція є теж в посіданню одного листа, в якім Мисс Фейтфул писала до одного зі своїх знакомих, що вона знаходиться в такім духовім стані, що найкраще почувала би себе в спікізі при чарці з подвійною порцією віски.

НЕ ОСОБИ, А СИСТЕМА ЗАВИНИЛА.

ВАШИНҐТОН. — В. Кінґсленд Мейсі, голова нюйорського стейтового републиканського комітету, обговорюючи скандали, звязані з нюйорською міською адміністрацією, заявив, що не можна за це винувати мейора Вокера чи говернора Рузвелта, бо вони як особи тому невинуваті. Зате винна система, яку завели демократи, а яка скорумпувала всі установи, навіть суди.

НОВИЙ ТУНЕЛЬ ПОПІД ВОДУ.

НЮ ЙОРК. — Виготовлено новий проект тунелю для автомобілів і возів, який лучитиме Менгеттен з Бруклинцм. Кошти того тунелю, який буде йти попід Іст Рівер, виноситиме $93,600,000.

100,000 ЗААРЕШТОВАНИХ ЗА 11 МІСЯЦІВ.

ВАШИНҐТОН. — Комішенер Вудкак подає, що на протязі останніх 11 місяців арештовано в 56,147 випадках нарушення проґибіційних приписів понад 100,000 осіб.

За цілий минулий рік арештовано за ті самі переступства тільки 60,000 осіб.

ПО СТО ЛІТАХ „ПОМОКРІВ".

МОРИСТАВН (Ню Джерзи). — „Ди Джерзеймен", мориставнський щоденник, попирав противалкогольній змагання цілих 100 літ. І аж тепер змінив своє становище й виступив проти теперішньої проґибіції, вважаючи, що вона не причиняється до оздоровлення суспільности, а тільки до її здеморалізовання.

ТЕЛЕВІЗІЯ ВДОМА.

АТЛЕНТИК СИТІ. — М. Г. Айдсворт, президент „Нешенел Бродкестінґ Компані", заповідає, що вже в дуже короткім часі уживатимуть телевізії при передаванню на радіо. В кождім домі, де є радіо, будуть могли вкорөтці бачити артистів, котрі виступають на радіо.

НЕ ПРОДАВАТИМУТЬ ПШЕНИЦІ.

МЕНҐЕТЕН (Кензас). — З боку Федеральної Фармерської Ради зложено заяву, що Рада не продаватиме тепер 200,000,000 бушлів пшениці, які має на своїм складі, а пожде, аж ціна піднесеться до 90 центів за бушель.

СКІЛЬКИ КОШТУВАЛО ВІДКРИТТЯ АМЕРИКИ?

Коли Колюмб вибирався відкривати Америку, Портуґалія не вірила в успіх тієї подорожі і не хотіла дати Колюмбові ніякої піддержки в його „авантюрі". Колюмб звернувся до еспанської королевої Ізабелли, і вона жертвувала на ту експедицію 140,000 мазаредів, себто більше-менше 6,000 долярів. Крім того королева Ізабелля обіцяла 10,000 мазаредів тому мореплавцеві, який перший побачить нововідкриті землі. Та сума мала припасти морякові Валлейо, який 12. жовтня перший побачив з корабля береги Америки, але всеж ту суму дістав Колюмб. Таким чином відкриття Америки коштувало Еспанію ледви 10,000 долярів. Здається, ніяке підприємство в світі не оплатилось так, як ця подорож Колюмба.

БАЛАХОВИЧ МАЄ ФІЛЬВАРОК.

Відомому з часів польсько-большевицької війни генералові Булак-Балаховичеві подарували його колишні вояки і прихильники фільварок Павлово під Варшавою. В цім фільварку колись була штабова кватира короля Івана Казимира підчас війни зі Шведами. Частина фільварку призначена на музей партизанської війни з большевиками.

12,729 ДІТЕЙ У СОВІТСЬКИХ ВЯЗНИЦЯХ.

В Москві оголосили офіціяльні дані, з яких довідуємося, що в совітських вязницях (крім тих, що є на Сибірі та на Далекому Сході) знаходиться тепер 12,729 дітей, у віці від 12 до 15 літ. Багато з дітей ҐПУ запроторило до тюрми за контрреволюційну діяльність.

СТРАШНА АВТОБУСОВА КАТАСТРОФА.

В неділю пізним вечером трапилася у Франції жахлива автобусова катастрофа. Автобус з 30 пасажирами скотився з 6-метрового насипу до рова, при чім розбився збірник бензини й бензина запалилася від розігрітого мотору. В одним моменті цілий автобус почав горіти. Ранні пасажири серед зойків і криків почали видобуватися зпід горіючих румовищ. Богато з них попарилося й ніхто майже ціло не вийшов. З 30 осіб, які їхали автобусом, 26 важко попарилося, а 4 згинуло страшною смертю в огні. Колиж врешті прибула поміч з околичних домів, витягнено зпід румовищ розваленого автобусу ранених і погашено вогонь.

Катастрофа викликала велике вражіння, причина її дотепер не просліджена.

КРАВ ГРОШІ.

У Львові арештували урядовця митної дирекції Лебґарда за те, що вкрав 13,850 золотих.

НЕЩАСНА ЛЮБОВ ПРИЧИНОЮ САМОГУБСТВА.

У Вильні дві приятельки, 28-літня Закінівна і 23-літня Головачківна, відобрали собі життя в той спосіб, що обі кинулися рівночасно під колеса поїзду. Пишуть, що причиною самогубства була нещасна любов.

СФАЛЬШУВАЛИ ПОЧТОВИХ ЗНАЧКІВ НА МІЛЙОН ЗОЛОТИХ.

Перед кількома днями почтовий урядник в Лодзі завважав на одному з листів фальшивий 25 гр. почтовий значок. Сейчас розпочали слідство й по переведенню численних ревізій знайдено в склепах фальшивих значків на суму мілйон зол. Арештовано дотепер 24 особи. Чи централя фальшивників міститься в Лодзі — не відомо. Слідство ведеться рівночасно в цілій Польщі.

АВТОХТОНАМИ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ Є ТІЛЬКИ МЕДВЕДІ.

Головна управа „Т-ва Оборони Східних Земель" у Кракові опублікувала на днях таку відозву: „Поляки і Польки! Цього року святкуємо суми роковини 950-ліття першого грабунку наших корінно польських східних земель Варяго-Русами, які під проводом Володимира, князя київського, вдерлись 981 року на землі нинішньої Східної Малопольщі. Маніфестаційним обходом тих роковин мусимо сказати всім тим, які про це не знають, що польський нарід памятає про той грабунок, що знає історичну правду, яка виказує, що перед нами на наших східних землях **мешкали тільки медведі, жубри, лосі** і що тільки вони (медведі, не Українці — прим. Ред.) можуть мати до нас слушні претенсії". Цю знамениту відозву підписали: Болеслав Ґурський, Осип Рогаля-Левицький. Виходить, що члени тієї організації у Кракові повинні не боротись проти Українців, які не мають до Східної Галичини ніяких претенсій, але повинні тільки й те робити, що стріляти медведів і жубрів та бігати за лосями, щоби вони не зголосили своїх прав до Східної Галичини та не внесли скарги до Союза Націй, або не виконували саботажів. Дивно, що в пущі біловеській штучно виховують жубрів, автохтонів Східної Галичини, замісць убивати їх.

ДЕЩО ПРО ЯПОНІЮ.

Останній спис населення Японії виказує, що цю країну замешкує понад 90 мілйонів мешканців, себто за 10 літ населення Японії збільшилось на 13 мілйонів. Корейців начислено в японській державі 21 мілйонів, Китайців 4 мілйони. Поза межами Японії в цілім світі живе 760,000 Японців. Міста Токіо й Оссака мають понад мілйон мешканців. Цікаве, що Японія має більше мущин як жінок. На 1,000 мущин припадає 989 жінок, тоді як в европейських країнах пересічно на 1,000 мущин припадає 1,050 жінок.

МОВИ В ЕВРОПІ.

Населення Европи говорить 120 мовами. Німецькою мовою говорить 80 мілйонів, російською 70 мілйонів, французькою 40, італійською 47, українською 35, польською 26, мадярською 10 мил. Тільки 19 мовами говорить більше як 5 мілйонів мешканців Европи.

ФАБРИКАНТ ЗАГРАНИЧНИХ ПАШПОРТІВ.

В Лодзі арештували якогось Орліковського, що масово фабрикував заграничні пашпорти, які опісля продавав по 200 до 400 зол. за штуку. Продавав їх передовсім військовим дезертирам.

НЕВДАЛИЙ НАПАД НА ПРИХОДСТВО.

Дня 6. травня в ночі напали на приходство в Біліні Великій (пов. Самбір) 6 узброєних бандитів. Бандити вже влізли були до кухні і, погрожуючи крісами, питали кухарку, де спить о. парох Погорецький і де має сховані гроші. Бандити говорили по польськи. Служниця всеж використала хвилину неуваги бандитів, скочила до покою і збудила о. Погорецького. Священик схопив за револьвер, який мав завжди при собі, стрілив кілька разів до бандитів і настрашені напасники повтікали. І так завдяки відвазі й притомности служниці вийшла родина о. Погорецького щасливо з небезпеки. Поліція шукає напасників.

ДО ЧОГО ВЕДУТЬ ФІНАНСОВІ КЛОПОТИ.

У Варшаві жив співвласник маленької фабрики, молодий підприємець Б. Гальперн. Остання фінансова скрута завела і його у великі фінансові клопоти, наслідком чого Гальперн застрілив свого дволітнього сина, а потім себе. В листі до своєї матери самовбийник написав, що не міг лишати сина на ласку долі і на нужду, тому забрав його з собою до могили.

В СНІ ЗАСТРІЛИВ ЖІНКУ.

Перед чотирма місяцями в сербськім селі Крутчія оженився 28-літній парубок Тройка Петрович з дівчиною, яку дуже любив і вона любила його. Чотири місяці жила молода пара щасливо, але на днях те щастя скінчилось дивним способом. В ночі Петровичеві приснилося, що його жінка зраджує його з іншим, і тому він встав, схопив у сні за револьвер, щоби вбити зрадливу жінку і любовника коло неї. Петрович стрілив до сплячої жінки, вбив її і аж під гук вистрілу збудився, та побачив, що через сон позбавив жінку життя, хоч вона нічого не була винна. Вбивника арештували, але суд, бачучи його розпуку по втраті любої дружини, звільнив його, бо всі знали, що він дуже любив жінку і справді застрілив її у сні.

СЕНЗАЦІЙНИЙ ВИНАХІД.

Жидівська преса подає, що Жид Фішель Ліхт з Янова зпід Львова винайшов якийсь плин, котрий зможе охоронити людину від куль неначе панцир. Вистарчить намочити в тім плині убрання, а воно станеться таке елястичне, що від нього відскакує кожна куля кріса і револьверова. А найважніше, що таке панцирне убрання важитиме тільки 3 кіля більше як звичайно. Цей винахід буде опатентований.

ЧИСЛА ГОВОРЯТЬ.

Статистика виказує, що Польща має тепер 31,147,616 населення. За останніх 10 літ населення Польщі зросло на 4,320,000 осіб. Найбільший приріст населення мали т. зв. „східні креси", де населення збільшилось на 32 відсотки, очевидно через кольонізацію. На Познанщині збільшилось населення тільки на 8 відсотків.

ЗГОРІЛО 11 ГОСПОДАРСТВ.

В Догнині, пов. Жовква, згоріло 11 господарств. Причина пожежі невідома.

ПОЛЯКИ ТА БОЛЬШЕВИКИ НЕ ДОПУСКАЮТЬ УКРАЇНЦІВ ДО УЧАСТИ В РОБІТНИЧІЙ ОЛІМПІЯДІ

ЗАБОРОНЯЮТЬ ВИСИЛКУ УКРАЇНСЬКИХ СПОРТОВИХ КОМАНД І КОНФІСКУЮТЬ УКРАЇНСЬКІ ПЛЯКАТИ.

ВІДЕНЬ (Австрія). — Від 19 до 26 липня біжучого року у Відні відбудеться друга міжнародня Олімпіяда (спортові змагання), яку скликає Другий Соціялістичний Інтернаціонал. На цю Олімпіяду до Відня прибувають по кілька тисяч Німців, Чехів, Французів, Швайцарців, Поляків та інших народностей Европи й Америки. Українці брали вже участь в першій Олімпіяді. Отож українські „Січі" в Европі вирішили взяти участь і в цій Олімпіяді. До участи в ній уже зголосились Українці-спортовці з ріжних осередків української еміґрації в Европі, а також з ріжних рідних земель.

Та Польща й радянська Росія заборонили Українцям брати участь в Олімпіяді й вони не дозволяють леґально виїхати Українцям до Відня. Отже в Олімпіяді будуть заступлені мабуть українські европейські спортові орґанізації, а також прибудуть січовики з Буковини та з Закарпатської України. Українська „Січ" у Відні, що занимається орґанізацією участи Українців в Олімпіяді, вислала була до Галичини 250 плякатів, друкованих українською мовою, з закликом до українських спортовців і бувших січовиків узяти участь в Олімпіяді. Та польська влада сконфіскувала всі плякати й не дозволила їх переслати ніякій українській спортовій орґанізації, а в тім числі й „Лугам". До радянської України навіть не пробували висилати, бо відомо, що туди большевики нічого не допускають, що не має печатки їх партії.

Таке поступовання Польщі викликало гостре обурення в колах орґанізаторів робітничої Олімпіяди та взагалі серед Европейців. Німецька преса у Відні рішучо критикує Польщу й говорить, що не лише в колах робітничих, але й у спортових та культурних ця конфіската українських плякатів викликала обурення. Соціялістична й демократична преса закликає до міжнародного робітничого протесту проти такого поступовання Польщі.

УКРАЇНСЬКІ ВИКЛАДИ НА БЕРЛІНСЬКІМ РАДІО.

БЕРЛІН (Німеччина). — Український різбар, д-р Опанас Шевчукевич, виголосив гарною німецькою мовою кілька викладів про свої вражіння з Гуцульщини. Кождий виклад причинився багато до популяризації українського імени, а також приніс прелеґентови через центральну радіову дирекцію в Берліні низку листовних запитань, що свідчить про широку зацікавленість слухачів радія.

В листах запитують д-ра О. Шевчукевича про ріжні народні гуцульські звичаї, про їх ношу, про культуру, артизм, пісню й т. д. Багато кажуть, що хочуть знати про переживання Гуцулів підчас війни, про те, чому вони такі бідні в своїм багатім і прекраснім краю. Дехто просить докладніше вияснити історію Українських Січових Стрільців та взагалі історію української визвольної боротьби, а дехто дякує за те, що прелеґент дав нагоду пізнати „гарний та щирий український нарід", про який багато розповідають ті чужинці, що перебували колись на українських землях, чи то з арміями, чи при іншій нагоді.

НІМЦІ БУДУТЬ МАТИ МОРАТОРІЮ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Канцлер Брінінґ має надію, що Німеччина одержить відрочення чергових репараційних сплат на пізніше. Іншого способу нема, щоби вратувати її від фінансової, економічної, а разом з тим і від політичної кризи.

В Німеччині все більше поширюється настрій проти диктатури Брінінґа. Більшість партій вже висловилася за негайне скликання райхстаґу, щоб повалити уряд Брінінґа. Сам уряд покищо бореться проти скликання парляменту. Та не відомо, чи довго він зможе противитися бажанню більшости, не приводячи держави до катастрофи.

ШУКАЮТЬ ШЛЯХІВ ПОРОЗУМІННЯ.

ЛОНДОН (Англія). — Ллойд Джордж приїхав спішно до столиці, щоб тут знайти спосіб уратувати уряд Мек Донелда від повалення. Ллойд Джордж хоче знайти таку компромісову формулу для приняття законопроекту міністра фінансів Сновдена про податок на землю, яка далаб можливість ліберáлам не голосувати проти уряду.

Сам Ллойд Джордж боїться кризи уряду, бо це привелоб до влади на пять років консерватистів, а ліберали знову не грали6 ніякої ролі в парляменті, бо годі сподіватися, що вони булиб далі балянсуючою меншістю.

ПРОТИ ЧУЖИНЦІВ.

ІСТАНБУЛ (Туреччина). — Уряд видав розпорядження, по якому чужинцям забороняється фактично всяке заняття в Туреччині, як професійне, торговельне, приватне, чи по найму.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association Inc

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на г. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи", Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПІД ЗНАКОМ ВИБОРІВ.

Вправді ще далеко до виборчої президіяльної горячки, але сама виборча аґітація вже так як би зачалася. З ріжних боків підносяться ріжні голоси про ріжних кандидатів. Та про це ще завчасно говорити. Зате обходять нас вже тепер інші справи.

Економічне положення стає в Америці з кождим днем важче, тому, що ніхто не знає, чи ми йдемо до ліпшого чи до гіршого. В такім часі неможливо бути задоволеним зі словних запевнень і гарних паперових програм. Часи вимагають практичної розвязки. Знає це добре уряд. Але його поступовання дуже часто таке, що виглядає, неначеб він мав звязані руки. Бо коли приглянутися ближче, як уряд приступає до ревізії таких справ як висока тарифа чи справа воєнних довгів, то видно вагання, нерішучість і непевність. Це найкраще пізнати по тім, що у Вашинґтоні дуже тепер втішені тим, що в Европі відложено справу ревізії німецьких репарацій. Вашинґтон задоволений, що йому не треба буде братися принаймні тепер до розвязки цеї делікатної справи. І тому не тільки Анґлія, але й Вашинґтон тихо поґоджуються з тим, щоби сама Німеччина довела до того, що просто не буде їй чим платити і мораторія стане конечністю. Річ ясна, що Злучені Держави знають, що в такім випадку не одержать ніякої сплати воєнних довгів. І чи не було би краще вашинґтонській адміністрації взяти ініціятиву в тій справі й облекшити тим те напруження, яке зприводу цього панує в Німеччині й у цілій Европі?

Та Вашинґтон того не робить, бо не хоче наражатися на втрату популярности, бо партія обстоює вимогу сплати Америці воєнних довгів. І ніщо інше, а страх перед втратою голосів при слідуючих виборах наказує републиканській партії й урядови держатися тих обіцянок, які вложено у виборчу плятформу останніх президіяльних виборів. Та така метода, можливо практична в спокійних часах, цілком непридатна до теперішнього моменту. Бо заки прийде до нових президіяльних виборів, можуть зайти в Европі такі події, які викажуть цілковиту погубність політики струся, ховаючого голову в пісок, коли стоїть перед небезпекою. Дотого слідуючі вибори вимагатимуть від кандидатів і партій розмаху і нових ідей, бо старі методи не дописали.

НАУКА НА ВИГНАННІ

Девятьліття Української Господарської Академії в Подебрадах.

(Докінчення)

Книгозбірня нараховує біля 29,000 томів. З них подаровано та прислано в обмін за видання Академії біля 6,000 томів. 90% всіх книжок належать до тих фахів, які викладаються в Академії. **Книжки в українській мові складають 22%. Книгозбірня Академії є одною з найбогатших бібліотек щодо студіювання господарських проблем України.** Цікаво спостерігати, що релятивна скількість книжок в українській мові стало зростає на рахунок російських. Лише за останніх 5 років релятивна скількість українських книжок зросла на 14½% і майже на стільки впала релятивна скількість російських книжок.

Кабінети і ляборторії поповняються не лише приладами, купленими для навчання, але також дуже цінними діяґрамами, а також збірками й колєкціями, зібраними та впорядженими власноручно професурою і студентством Академії. **За шість перших років на Академію вписалося 786 слухачів, з них 98% української національности, а 2% інших (Білоруси, Жиди, Чехи та інші).**

Вже закінчило Академію з титулом інжинира 444 особи. З того числа: 103 аґрономи, 78 лісівників, 46 хеміко-технологів, 88 гідротехників, 129 економістів, кооператорів та статистиків.

Протягом ближчого року має закінчити 120—140 осіб.

Інжинири, що скінчили Академію, розмістилися на працю по 16 країнах Европи, Америки та Азії. 185 інжинирів працює в ріжних місцях польської републики, з них значна скількість на українських землях по свойому фаху, решта в фахах зближених, переважно набутих в Академії.

Студенти еміґранти в більшости діставали підчас студій допомогу від чеського уряду. **Краєва молодь студіює на власні кошти, але для допомоги незаможнім студентам існує при Академії Благодійно-Допомоговий Комітет, який протягом останніх 5 літ видав допомог на суму понад 520,000 кч. 52% цеї суми (271,000 кч.) одержано від професури та урядовців Академії,** біля 11% (54,000 кч.) від краще забезпеченого студентства, біля 20% (103,000 кч.) від Академії, **решта 17% від іншого українського громадянства. Слід підкреслити, що з українських осередків найбільше виявила жертвенности наша зелена Буковина.** На сталій допомозі Комітету в сучасний мент знаходяться 30 студентів, з них в цьому році кінчає **Академію** 6 осіб, що за **цілий час своїх** студій в Академії **утримувалися** виключно **на кошти Комітету. Шість студентів студіювали на кошти уділе Краєвими Кооперативними організаціями Галичини (Народна Торговля, Ревізійний Союз Укрїнських Кооператив, Маслосоюз та Сільський Господар).** Один студент закінчив в цих днях свої студії за допомогою Союзу українських інжинирів та техніків еміґрантів в Польщі. Зґаданий Союз і надалі утримує при Академії 1 стипендію для немаєтного студента.

Крім того для поліпшення своєї екзистенції студентство зорґанізувало широко поставлену самодопомогу, що виявилася в орґанізації споживчих та кредитового кооперативів, Видавничого Товариства і т. п.

Навколо Академії гуртуються організації з найріжноманітнішими завданнями. **Існувало в ріжні часи при Академії біля 50 організацій.** З них 36 мали статути зареєстровані Сенатом Академії і таким чином юридично цілком були звязані з Академією. По свойому характеру організації розподілялися: науково-професійних та фахових 9, культурно-просвітних 10, культурноеконом. 12, суто культурних, мистецьких та спортових — 19. Орґанізації ці не живуть ізольовано. Вони, кожна в межах своїх завдань, підтримували звязок з аналоґічними організаціями українськими, чехословацькими та міжнародніми. **Своїми виступами та звязками вони ведуть діяльну пропаґанду національної справи взагалі, та зокрема української культури. Заслуговує теж відмічення видавнича діяльність організацій, які, не дивлячись на обмежені кошти, досить буйно розквітли.**

Закінчуючи свій звіт, проректор проф. Бич сказав: „Минуло девять літ від дня заснування Академії. Недовгий час для школи взагалі як і зокрема для нашої школи, що була заснована без ясного й точного, наперед визначеного пляну, на чужині: для школи, якої лекторський склад, а на перших порах і студентство, комплектувалися з вузького кола національно-політичної еміґрації. Отже Академія повстала й розвивалася в умовах виключних, неприяючих нормальному шкільному життю. Не нам, що близько стять до Академії, судити про цінність наслідків її праці. Але численна низка обєктивних фактів загального признання нашої школи та висока оцінка, якою користуються скрізь її бувші учні, свідчить про те, що цей короткий час був використаний з успіхом. Зокрема ми надаємо велике значіння тому фактові, що в **процесі минулої праці вже викристалізувався та був випробуваний на практиці тип національної української технічної високої школи, побудованої на модерних засадах европейського шкільництва.** В кожному разі це вже є реальний здобуток для української культури й техніки.

На превеликий жаль, Академія знаходиться тепер у стані ліквідації. Хочемо вірити, що заходи пороблені в справі збереження Академії, яко школи, дадуть позитивні наслідки й що перед Академією відкриється перспектива продовження плідної національно-корисної праці.

Після відчитання справоздання Ректор проф. Іваницький виголосив виклад на тему „Наука лісовирощення за Ґеорґом Людвиком Гартіґом".

На закінчення урочистости відчитано одержаві з нагоди академічного дня привітання від ріжних установ, орґанізацій та осіб: Ректорату Чеської Високої Школи Технічної в Празі, Університету ім. Масарика в Берні, Університету ім. Коменського в Братиславі, Німецької Високої Технічної Школи в Берні, Декана Високої Школи аґрономічної та лісової інжинірії при Чеській Техніці в Празі, Хліборобського Обєднання ЧСР в Празі, Особистого Секретаря Міністра Хліборобства з доручення Міністра Хліборобства п. Брадача, особистого секретаря Міністра Шкільництва та народньої освіти, з доручення Міністра Шкільництва д-ра Дерева, Проф. Чеської Техніки в Празі інж. д-ра Граського, Міністерського Радника Міністра Хліборобства проф. д-ра Райха, Старости Руханкового Товариства „Сокіл" в Подебрадах д-ра Вондровича, Українського Наукового Інституту в Берліні, Українського Наукового Інституту у Варшаві, Союзу Орґанізацій Українських Інжинірів Еміґрантів, Вищого Радника Політичного Управління Труґляржа, посла Луцького, Українського Педаґоґічного Товариства в Празі, Українського Історично-Фільольоґічного Т-ва в Празі, Спілки Інжинірів і Техніків Українців еміґрантів в Польщі, представника Союзу орґанізацій українських інжинірів на еміґрації інж. Панасенка, Українського Історичного Кабінету в Празі, Українського Громадянського Допомогового Комітету в Румунії, Президії та Дирекції краєвого Т-ва Господарського „Сільський Господар" у Львові, Маслосоюзу у Львові, Українського Центрального Комітету в Польщі, Української Бібліотеки ім. С. Петлюри в Парижі, Дирекції Української Ґімназії в Луцьку, проф. Біднова, подружжа Білінськких з Луцька, подружжа Баталіних з Луцька, д-р Модеста Левицького, Доц. Садовського, Руханкового Т-ва „Український Сокіл" в Подєбрадах, Спілки Українських Лісівників, Товариства Українських Економістів, Спілки українських техніків, Сільського Господарства в ЧСР, Громади Студентів УГА, Т-ва Кубанців ім. Отамана Якова Кухаренка, інжинірів вихованців Академії: Чубенкової, Єгунова, Ґловінського, Глувковського, Віктора Левицького, Чубенка, Скубія, Биковського, Момота, Кметя, Шевченка, Сікори, Штанька, Богатирьова, Зваричука, Зінченка, Ананія Бойка, Олександра Бойка, Прокоповича, Константинова, Ерастова, Чорного, Ілліча, Пирогова, Сувчинського, Омеляна Кіцери, Юлії Кіцерової, Гнатченкової.

З нагоди Академічного Дня в помешканнях Академії впорядженo виставу видань Академії та дипльомних праць студентів Академії. Виставу відвідало біля 400 осіб, в тому числі дві високо шкільні екскурсії: Спільна екскурсія студентів чеської техніки та спілки болгарських студентів у Празі й екскурсія Товариства жидівських студентів, медиків Німецького Університету в Празі.

Екскурсію студентів-Болгар витав від імени Виставочної Комісії асистент інж. К. Подоляк. По огляді експонатів голова Болгарської Спілки дякував за те, що братній Болгарам словянський нарід — Українці так сердечно зустріли членів Спілки. **Болгарські студенти захоплені тією великою працею, яку перевели професори та абсольвенти Академії й яку вони мали можливість наочно побачити.** Своїм братнім відношенням Українці ще раз підкреслили ті симпатії, що вяжуть обидва братні словянські народи — український та болгарський. Відповідаючи на це, асист. інж. Подоляк подякував екскурсії за відвідини й висловив побажання, аби почуття симпатії та братерства, що лучать оба народи, зміцнювалися і що Українці завжди будуть раді бачити у себе братів Болгар.

* * *

Академія вступає в десятий рік свого існування. Переведений на порозі цього року огляд вислідів минулої праці може задоволити українське суспільство. У важких умовах еміґрантського існування, поборовши всі труднощі первісної, орґанізаційної праці, Академія склала іспит „високошкільної зрілости". Академія є витвір дійсно „соборної" праці усіх членів великої України, Галичини, Волині, Кубані, Буковини.

Ініціятивність, воля та ентузіязм праці створили Академію за моральною та матеріяльною допомогою чеського народу. Академія належить нині українській нації, як культурна цінність. Воля й ентузіязм представників нації мусять зберегти це національне добро і надалі. Тому наша одинока свободна висока політехнічна школа має всі підстави й право сподіватися на дальшу підтримку з боку всіх верств українського суспільства всіх українських земель.

В. Будзиновський.

ГРОМАДСЬКИЙ ПАСТУХ

Оповідання.

(3)

Жидівка торгувалася і виторгувала пів ґульдена. Сень взяв півтретя ґульдена і поклявся, що на термін з нею не прийде. Жидівка, що продавала цвяхи, чула цілий сей торг, отже сама вже не торгуючися, дала Сеневи півтретя ґульдена.

Ховаючи гроші до кишені, Сень побачив жандарма, що оподалік стояв коло фіри і балакав з її господарем. Пастухови прийшла нова гадка до голови. Він промовив до жидівки:

— Та баба, що тут була зі мною і хотіла купити цвяхи, дала вам ґульдена.

— Та дала, але то був фальшивий ґульден.

— Фальшивий, чи добрий, та не ваш. Ви цвяхів не дали, ґульдена не віддали. Баба казала мені відобрати від вас, бо хоче причепити собі до намиста.

— Колиж бо я того ґульдена дала до жандармерії. Нехай та ваша баба подякує мені за те, що я не сказала, хто мені дав його.

— Ось тут стоїть постенфірер. Спитаю його, чи се правда, що ви кажете.

— Він заперечить, бо се урядова тайна.

— Всеж таки не пошкодить, як спитаю його і розкажу, як то було з тим ґульденом. Як ти справді жандармам передала фальшивого ґульдена, то тобі нічого не буде. Як ти не передала, то зроблять у тебе ревізію. Знайдуть фальшивого чи ні, тобі однаково буде біда. Як знайдуть, то се буде знак, що ти того фальшивого ґульдена хочеш пустити і за те скарають тебе. Як не знайдуть, то се буде знак, що ти вже пустила його. За се ще тяжчу дістанеш кару... Віддаш, чи йти до жандарма?

Жидівка того фальшивого ґульдена вже не мала. Приперта до муру, мусіла впертого напасника якось спекатися. З шуфляди виймила доброго ґульдена, вдарила ним об стіл і подаючи Сеневи, сказала:

— Як тоді я кинула його сюди, так дотепер лежав. Віддай бабі і скажи, щоби зараз продіравила і дочепила до намиста, щоби не змішався з добрими.

Сень лише в руку взяв монету, то зараз пізнав, що вона добра. Не кажучи нічого, сховав і пішов далі. Донесення до суду були ще проти трох жидівок і двох жидів. Сень не потребував шукати їх, бо вони самі знайшли його. Кожде вже знало, що за зворот півтретя ґульдена коштів Сень на термін не ставиться.

В місті Сень проїв і пропив пятьдесять крайцарів і на село вернувся з сімнацятьма ґульденами чистого зиску, та з ґульденом за бабину гуску. В селі тішилися, що громада має такого розумного пастуха.

І в інших селах люди хвалили його та були йому вдячні, бо між жидами та ріжними міськими підпацками і панами такий пішов жах, що вони дуже береглися, щоби якому хлопови не сказати „злодій", свиня, батяр", або яке інше погане слово.

*

Село було бідне, люди залягали з податками. Коли прийшов час насильного стягання податкових залеглостий, то майже не було хати, до якої податковий грабжінек не загостив би. А страшний був той грабіжник. Брав усе, що в хаті чи на обійстю знайшов. Брав річи, які закон не позволяє грабити. Не лишав ні постелі, ні кожушини ні опанчі. Свитки таки з людий стягав. Все те йшло на продаж за податки. Такий лютий він був лише в сім селі, бо в інших бодай до якоїсь міри держався закона. Люди знали причину його скаженини, яка вибухала, скоро вступив у межі села.

Податковий грабіжник був родом з місточка. Ще парубком залюбився в дівчині з нашого села. Хоч вона чути про нього не хотіла і виминала його, він вічно прилазив до села і дівчину напастував. Парубки кождого села дуже не люблять, як до них заходять та їх дівчата баламутять сторонські парубки. Раз на залюбленого засіли і так побили його, що він цілий місяць перележав в шпитали. Коли став податковим грабіжником, по урядовому, екзекутником, присяг пімсту цілому селу. І мстився. Не було на него ради. Громада жалувалася в уряді, депутація їздила аж до скарбової дирекції у Львові, та нічого не помогло. Урядам потрібний був такий енерґійний, невмолимий грабіжник.

По селу знов лунав плач і крик розпуки. Жидівська коршма заповнилася заграбленими кожухами, свитками, веретами, подушками, чобітьми, хустами і всякою всячиною.

По скінченій роботі грабіжник пустився до міста. З бічної вулиці надійшов Сень. Поздоровив грабіжника і розпочав з ним розмову:

— Ви чого так скоро назад?

— Хочу зайти до міста ще заки смеркнеться.

— До смерку ще далеко.

— Колиж бо я нині ще не їв нічого.

— Або в нашім селі не дістанете?

— Хтож би мені тут дав що? Тут кожний втопив би мене в ложці води.

— Я знаю таких, що не втопилиб. Навпаки, дуже радо почастували би вас хлібом, сіллю... ну, ще й чарочкою горівки.

(Конець буде)

ВЯЧЕСЛАВ ЛИПИНСЬКИЙ І ПАВЛО СКОРОПАДСЬКИЙ

(2)

III.

Статут і Реґлямент Українського Союза Хліборобів Державників, що лягли в основу гетьманської орґанізації, були остаточно зредаґовані і підписані дня 16 (29) грудня 1920 р. Тодіж настановлено одноголосно Головою Ради Присяжних, орґану кермуючого гетьманською орґанізацією, мене, як автора Статуту та Реґляменту і головного ініціятора відродженого на еміґрації гетьманського руху.

Питання династії, займаюче таке важне місце в кожній монархічній ідеольоґії, не могло бути тоді вирішене. Ми розуміли, що про вибір нового Гетьмана на еміґрації не могло бути мови. Бувший же Гетьман, Павло Скоропадський, хоч вже заявив був нам про своє бажання відновити свої гетьманські права і співпрацювати з нами, але ще вагався приняти поставлені йому умови.

Наше становище (точніше: моє, одобрене тоді цілою Радою Присяжних) було таке: Державним ідеям большевицькій і вшехпольській, що перемогли нас, можна протиставити тільки ідею державну українську, так само фанатичну і не гірше зорґанізовану, ніж ідеї наших ворогів, але перевищаючу їх своїм благородством, маєстатичністю і внутрішньою соціяльною та моральною вартістю, як самої ідеї, так і її виконавців. Завданям Гетьмана у цій концепції було **персоніфікувати ідею** і силою свого авторитету (який, до речі, ми мусіли ще йому вибороти) охороняти чистоту ідеї і єдність орґанізації. Точніше кажучи: не Павло Скоропадський своїм іменем і своїм проводом може возстановити Гетьманську Українську Державу на тій підставі, що він може був Гетьманом, а Павло Скоропадський може стати знов Гетьманом на тій підставі, що він, стримавшись від усякої персональної акції, віддав свій авторитет репрезентанта на службу переміґшій на Україні гетьмансько монархічній ідеї.

Гетьман Павло Скоропадський стояв довший час на становищі якраз протилежнім. Поговіркою тоді між нами зробилась його вічно повторювана фраза: „Вірте, панове, що крім вас, у мене нікого нема і що для себе я нічого не бажаю. Але я, як Гетьман, не можу звязувати себе тільки з вами; я мушу мати свободу рухів і рахуватись з реальними силами". Одначе тоді панове члени Ради Присяжних ще не були забули, що точнісенько таке саме говорилось у 1918 р. і „Національному Союзові" і „добровольцям", і Винниченкові і Келлєрові, і центральним державам і антанті. Отже ми мусіли мати ґарантію, що це саме не буде говоритись знов колись при першій нагоді якомусь новому Винниченкові, чи новому Желіґовському, чи новому Келлєрові, чи якимсь новим, взаїмно себе виключаючим міжнароднім констеляціям.

Не удалась тоді п. Скоропадському і його перша спроба розбити ідеольоґічно нашу орґанізацію, переконуючи кожного зокрема, що проголошення монархічного гасла не своєчасне, що таке гасло його — Скоропадського — може скомпромітувати, і що далеко краще залишитись при випробованій вже Полтавцевій програмі гетьманства-отаманства, бо воно більше відповідає українським політичним традиціям і українській вдачі. Прихильників такого „гетьманства" тоді ще серед Ради Присяжних не було і тому моє ультимацьтивне домагання: — **нехай Павло Скоропадський підпише таке саме, як і ми всі, заприсяження, нехай вступить як член до Ради Присяжних і нехай працює для перемоги нашої ідеї, не як лідер, а як персоніфікуючий символ і репрезентант, а тоді тільки ми визнаємо його права до Гетьманства і зложимо йому по перемозі присягу в Київі** — знайшло піддержку в цілій Раді Присяжних і було виконане Павлом Скоропадським по дуже довгих ваганнях, бо аж дня 6. XI. 1921 р. у Вензе.

(Дальше буде).

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.

Що є з Народним Домом?

Справа будови У. Н. Дому в Джерзи Ситі тягнеться вже від літ і тяжко виплисти з нею на чисту воду.

Серйозніше про будову дому почали ми думати, коли в 1927 році спродала громада на так званій горі міста свій дімок і три лоти за суму 33,000 долярів. Однак ся сума була далеко не вистарчаюча на будову нового відповідного дому. Скликано загальне віче до „Дікінсон Гай Скул", на котрім порішено приступити до будови. Та коли прийшлося до збірки грошей, показалося, що це не така легка справа. Люди вимовлялися, що ще нема на що давати, бо нема ані площі під будову, ані плянів, як має виглядати дім. Радили, щоби комітет закупив лоти, виготовив пляни, а тоді вже зложать гроші. Комітет закупив площу, рівнаючуся шістьом міським лотам, за суму понад 18,000 долярів, положену один блок від „Файв Корнерс", де сходяться стріткари і боси з усіх сторін міста; один блок від тунелевої дороги з Ню Йорку; коло десять мінут ходу від стації „Джорнал Сквер", в місци, куди кождому легко дістатися. Виготовлено пляни будови, котрі коштували понад 700 долярів. І знову скликано загальне віче до церковної галі. На віче прийшло коло 150 людей. Говорили, що тому так мало, бо се була літна пора. Передискутовано пляни і всякі інші справи та наконець одобрено роботу комітету. Та вороги Українського Народного Дому не спали. Зачали свою аґітацію. Мовляв: на що нам другого дому, коли вже є одним на Мерсер стріт. Що це большевицький, це нічого, але називається український. Говорили, що комітет закупив лоти десь в дірі, між гараджами, хоч не один з тих, що нарікали, навіть не бачив тої площі і не мав поняття, де вона знаходиться, і т. ін. І знова, коли комітет У. Н. Дому пробував розпочати збіркову акцію, показалося, що така акція не вдасться.

По тих спробах комітет припинив на якийсь час заходи в справі будови дому.

В міжчасі большевикам удалось затягнути до своєї кошари кільканацять Українців, особливо богатших бізнесменів, але таки не вдалось їм зббольшевичити їх. Коли справа будови Народного Дому притихла, большевики думали, що вже її цілком убили, тай почали в себе „чистку" неблагонадьожного елементу, по наказу зі свого центра в Ню Йорку.

Тоді наші обурені бизнесмени почали нарікати на комітет Народного Дому, що нічого не робить і давай закладати новий комітет бизнесменів для будови У. Н. Дому. Субскрибували між собою коло 20,000 долярів, але коли прийшло до збірки між людьми, також з цього нічого не вийшло.

У. Н. Дім числить тепер коло 90 членів, котрі майже всі є членами від початку його заснования в 1917 році. Вони платять стало місячні вкладки по 50 центів і нераз треба було ще складати добровільні жертви, щоби утримати дім і лоти, на котрих вдалось заробити при продажі. Виключно вкладками і жертвами тої горстки членів придбалось для У. Н. Дому поважнішу суму грошей.

Колиж бизнесмени заложили свій комітет, основали корпорацію, оперту на шерах. Значить, корпорацію приватну, в котрій кождий шеровець є стільки властителем, скільки вложив шерів. І зажадали від комітету У. Н. Дому, щоби передав свій маеток їх корпорації, не признаючи членам У. Н. Дому не тільки права власности на суму переданого маетку, але навіть права голосу в корпорації. На кінци устами свого предсідателя заявили, що згодяться видати членам У. Н. Дому бонди, але без права голосу, а хто хоче мати голос, нехай купує шери.

На такі умови комітет У. Н. Дому, цілком природно, не міг згодитись, бо се булоб кривдою для людей, котрі літами стреміли до сеї великої цілі, до збудовання У. Н. Дому, і тому, що не міг передавати народного майна в руки приватної корпорації. Були й інші, менше важні суперечности, як прим. льокація дому, які при втраті при зліквідованню площі під будову можна було вирівнати і до полагоди прийти.

Комітет У. Н. Дому не тратить одначе надії і вірить, що таки удасться збудувати У. Н. Дім ще цього року. Тому почав знова живішу акцію. Минулого тижня пішли комітетові по колекті в дільниці гора міста і готівкою та підписами на жертви зібрали понад 3,000 долярів протягом двох вечерів. Віримо, що й інші дільниці, як долина міста і Лафает, не останеться позаду, коли загостять до них колектори У. Н. Дому. Бож і справді, чи не встид джерзиситіській громаді, що навіть маленькі громади, де є всього по кількадесять українських родин, мають свої Народні Доми, а в нас, де числять Українців на кілька тисяч душ, не можна спромогтися на свою хату. А прецінь можна, і то дуже легко, це осягнути, тільки треба зеднатись, викинути зпоміж себе поділ на долину і гору міста, вступити в члени У. Н. Дому, а тоді в короткім часі повстане величавий У. Н. Дім. Не треба, щоби одні давали тисячі долярів, а другі потім закидали, що се дім якоїсь горстки богачів. Нехай кождий Українець зложить від себе як жертву 25 долярів, а тоді повстане дійсний Народний Дім, бо буде збудований жертвами народу.

„В своїй хаті своя правда і сила і воля" — тому возьмімся щиро до діла і сповнім повищий заповіт.

С. Г.

ПРОТОКОЛ

РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗА, яке відбулося на днях від 16. до 20. лютого 1931 р.

(Продовження).

(34)

З кінцем року осталося 10 невиплачених посмертних запомог. Кожда невипл. запомога (з виїмком 2 останніх, а іменно бл. п. Дмитра Кліща і Розалії Михалко, які прийшли в останній хвилі) має свою сумну історію. Справа Сенька Квасниці здержана тому, що він, вступаючи до У. Н. С., твердив, що є жонатий і його жінка з дітьми мешкає в Бруклині, Н. Й., тоді, як в краю жила його правна жінка. Сю справу має вирішити суд, якщо його жінка чи діти підуть на дорогу судову. Справа Михайла Берези не викінчена тому, що член, маючи правну жінку та сина в краю, вступаючи до орґанізації, записав посмертну запомогу на жінку і діти в Медісон, Ілл. Від того часу тутешня жінка й дитина, на яку була записана часть запомоги, також померли, однак тут остається ще одна дитина по покійній і тому сеї виплати ще не можна викінчити без рішення суду.

Антін Янковський, вступаючи до Союза, був самотний і записав посмертне на маму. Пізніше оженився, однак зміни посмертної запомоги не зробив. Сю справу вирішує статут (параґраф 216), однак мама не хоче з тим погодитись і через те справа здержана.

Григорій Лешко, вступаючи до нашої орґанізації, записав посмертне на жінку, а відтак зробив зміну спадкоємців на родину по крови. По смерти показалося, що се не є жадна родина, і тому по виплаті $200 на кошти похорону суму $300 здержано.

Справа Миколи Хруща вже полагоджена компромісово, бо, за згодою обидвох сторін, син по першій жінці отримав $400, а друга дитина і діти, залежні від утримання члена, дістали також $400 за посередництвом опікуна, назначеного сирітським судом.

Також вирішено справу Прокопа Штима виплатою $400 жінці, а суму $400 перенесено до фонду сирітського для дітей з першого і другого подружа.

Справа виплати посмертної запомоги по бл. п. Теофілю Тижбірови також полагоджена дорогою компромісу.

Якби члени при вступі давали свої правдиві зізнання та зробили відповідні записи по подружу, то таких невиплачених запомог не булоб. Згідно з законами стейтів ми маємо що року проголошувати невиплачені посмертні запомоги, а по сімох роках скасувати їх на річ резервового фонду.

Згідно з опінією Л. Дж. Вулфа, асекураційного знавця, ми звільнили від плачення і побирання орґану тільки молодих членів, які вступають до нових родів обезпечення. Якщо є ще молоді члени, які хотіли би бути звільнені від побирання і плачення на орґан, вони повинні негайно лишити старі роди обезпечення, а вступити на нові. Про висилку „Свободи" тим членам, що є тільки перший місяць суспендовані, можна дати директиву завідателеви „Свободи".

Справа невиплачених посмертних запомог, які були здержані і передані до Елієн Праперти Кустодієн, на підставі закона, що відноситься до ворожих чужинців, вже викінчена. В 1923 р. вислано всім повнолітним спадкоємцям $14,-127.03 яко належні посмертні запомоги, а $13,516.17 втягнено в рекорд фонду сирітського. В 1929 р. ми отримали $4,-715.70 проценту від ґрошей, які були задержані по день 4 березня 1923 р. Суму $241.81 втягнено до фонду сирітського малолітних спадкоємців, $619.-32 до фонду адміністраційного, а з $3,854.57 вислано частину до краю через Американ Експрес Ко. долярами, а частину виплачено чеками спадкоємцям, мешкаючим у Злучених Державах. Викінчення отсих справ забрало мені довший час, бо треба було переписуватися зі сторонами, а всіх тих справ було до 150.

Консулі й адвокати забрали $14,685.20, крім процентів. Чи посередники, забравши повищу суму та проценти, виплатили все як слід, ми не маємо змоги провірити. Ми просили й остерігали наших людей, щоби видержали до остаточного вирішення, однак богато спадкоємців віддали свої справи посередникам.

На внесення д-ра Клима, поперте п. А. Боївкою, формально ухвалено поймити звіт головного фінансового секретаря Романа Слободяна так, як був зложений, з уділенням вотум довіря.

(Дальше буде).

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Укр. Клюб Поступовий, від. 70, повідомляє, що місячні збори відбудуться у вівторок, 16-го червня, в годині 6.30 ввечір, в галі під ч. 72 Моріс ул. Проситься всіх членів прибути на ці збори та полагодити деякі клюбові справи. Довгуючі члени зволять заплатити свої залеглости, щоби не були суспендовані. — Уряд Клюбу.

ІСТ СТ. ЛУІС, ІЛЛ. Бр. св. Михаїла, від. 308, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітінг відбудеться 21 червня, в годині 1-ій пополудни, в У. Н. Домі, 1020 Н. 9 ул. Не явившийся член підлягає карі. — Дм. Бакай, предс.; Петро Івасишин, секр.; Гр. Качмар, кас.

Плягіят.

Якийсь молодий чоловік пішов до письменника Пірона, щоб прочитав „його" трагедію. Пірон прочитав кілька рядків і здіймив капелюх. Це повторяв кілька разів. „Автор" здивувався, що це так Пірон кланяється й спитався, що це за причина. „Я поздоровляю старих знакомих!" — відповів Пірон.

В містечку збирають датки, щоби поставити мур довкола цвинтаря. Один скупар, щоби не дати грошей, оправдується так:

— Це зовсім непотрібний видаток придумало собі наше місто! Мерці з цвинтаря не можуть повтікати, а живі не хочуть там іти. Тож навіщо обмуровувати й замикати цвинтар?!

Ясно говорить.

Мати похожає собі над морем, а її дві дочки купаються. Нараз до матері підійшов юнак і каже:

Црошу пані, чи не віддали би пані мені своєї дочки за жінку?

А котру, я маю дві дочки.

— Та цю, що ще є при житті. Тамта друга перед хвилиною потонула.

Якийсь письмака післав може з десять фунтів поезій Гайнріхові Гайне (славний німецький поет, 1797-1856) і просив, щоб дав про них свою оцінку. На кінці листа написав „Як мудрий муж мене зганить, То це мене вблагороднить".

На це Гайне відіслав йому його поезії з допискою: „Подумайте собі, що я вас іменував великим князем".

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

СИРАКЮЗ, Н. Й.

На визвольну боротьбу.

Громадянин Г. Туркевич переслав через Обеднання на визвольну боротьбу 80 дол. 35 цент. Гроші ці він зібрав з розпродажі ріжних видань, пожертв, підписки на „Сурму" й т. д.

КЛІВЛЕНД, О.

На визвольну боротьбу.

Стрілецький Гуток ч. 8 переслав через Обеднання до Рідного Краю 17 дол. 50 цнт. на „Сурму" й на визвольну боротьбу.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

На ріжні цілі.

Український прогресивний Клюб при братстві св. Андрія Первозванного (гора міста в Ню Йорку) переслав $100 через „Обеднання" на Дім Інвалідів у Львові.

Також переслано $69.50, котрі висилано до рідного краю як слідує: медична поміч $23.17, боєва акція $23.17 і Рідна Школа $23.16.

Ці гроші зложили, як податок на Рідний Край, члени бр. св. Андрія Первозванного в Ню Йорку від. 66. У. Н. С.:

Гарко М. 4 дол.; по 2 дол.: Біщак М., Виткович М., Гандзюк М., Дідоха Т., Зятик П., Йонак О., Фединяк М., Павлик Д., Фединяк Л.; Дубас Т., Гнат Т., Дубас Ів., Стефанів Ф., Свентковський С., Дубас А.; по $1.50: Гайдош С.; по 1 дол.: Пиртко Г., Гарко П., Мізяк С., Вереськія К., Павлик І., Лазорчик І., Ватралик І., Шумелда Д., Босий В., Чачуна І., Пивоварчин П., Грибик І., Пелещак П., Бабіщесь І., Кріль П., Маюк Т., Цомпель Я., Лазорчик Т., Наконечний О., Данилик М., Дичко В., Глют В., Бендас Д., Колодій І., Малещак П., Буґера І., Стирка М., Гнатяк І., Курник Д., Зятик П., Драґан Я., Яворницький І., Сеньчак С., Гарко П.

Л. Фединяк, голова;
А. Дубас, секретар.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Жіноча Громада на Інвалідів.

Заходом Жіночої Громади в Ню Йорку переведено збірку на інвалідів на Зелені Свята біля церков в Ню Йорку і Брукліні.

Зібрано $25 і вислано до Обеднання.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

ARTS AND CRAFTS FROM FOREIGN LANDS.

Greek, Ukrainian and Norwegian Products Now on Exhibition At Home Centre.

By Walter Rendell Storey.

Weaving, pottery and woodwork of many nations have been shown this season in shops and special displays, offering almost the equivalent of a trip abroad to those who like to introduce a cosmopolitan touch into their homes. A large exhibition of Italian handicraft has been followed by a Japanese exhibition, now at the Newark Museum. To these is added the current showing of the arts of Norway, Ukrainia and Greece at the Homemaking Centre at the Grand Central Palace. The work of other national groups will be displayed later as part of a series of international exhibits directed by Mme Helen Volka.

The rugs in the Ukrainian exhibit are not unfamiliar to us, for floor coverings from that country have been a part of the recent vogue for flower-patterned rugs and carpets. Gayly colored flowers, generally more conventional than realistic in their drawing, make a delightful contrast against a black background, typically Ukrainian.

Examples of embroidery, which is lavishly employed for costumes as well as for other decorative purposes, are developed in patterns and stitches peculiar to Ukrainian art. In painted wooden ware and ornamented Easter eggs the same use of strong color, as may be seen in the rugs and embroidery, is observed. The red ware on display is highly decorated and is typical of the pottery of the country.

(The New York Times Magazine, June 7, 1931.)

CENTRAL FALLS BOY WINS SCHOLARSHIP.

Michael Romanyszyn, 10, Given High Honors by School of Design.

Successfully completing a year's study at the Rhode Island School of Design, Providence, Michael Romanyszyn, 10-year-old son of Mr. and Mrs Paul Romanyszyn of Bagley street, Central Falls, has been awarded the Saturday morning scholarship for proficiency in artistry.

The boy is a student in the fifth grade in the West Side grammar school and is taught by Miss Blanche I. Corrigan. He was one of the 20 students to be awarded the Saturday morning scholarships.

Michael is proficient in free-hand drawing and is considered one of the best young artists in the Central Falls school. His work has been exhibited in the room and has drawn favorable comment from his principal, Miss Lulu N. Conland, and teachers. The boy is also proficient in his academic studies.

(The Potucket Times, June 3, 1931.)

Обережний.

— Скільки маєте рідні?
— Лише я з мужем.
— Нема дітей?
— Ні.
— Може є у вас грамофон, фортепян чи який інший інструмент?
— Ні! Але чому ви це все питаєте?
— Бо, прошу пані, хочу винаймити мешкання в сусідстві.

ТАРЗАНОВІ ЗВІРЯТА.

(44)

Джейні не відважилася стріляти в Рокова. Вона боялася, що коли забе його, то її доля ще погіршиться, бо вона лишиться тоді в руках страшних моряків. Крім того стріл зверне увагу бандитів Рокова й їй не пощастить втекти. Замітивши її нерішучість, Роков кинувся до неї, щоб схопити її руками. Джейні відскочила швидко на бік і з цілої сили вдарила револьвером Рокова в тімя.

Він без ніякого звуку з уст повалився, як підкошений, на землю. Джейні думала, що вже забила на смерть Рокова й обдумала поспішно свій плян дальшого поступовання. Вона загасила лямпу й у темноті почала готуватися до втечі. Не маючи ще ніякого пляну свого дальшого поступовання, вона вагалася, що їй робити далі. Та тут її вивів із задуми галас, що доносився до неї знадвору. Це був той самий галас, який був притягнув до себе увагу Рокова.

В темноті Джейні намацала ніж і рішила тікати як найскорше з намету. Вона боялася вийти крізь отвір намету, щоб не попасти в руки тих, які стерегли намет, а може навіть з чимсь ішли до Рокова. Вона ножем прорізала задню сторону намету й опинилася в нущах. Прислухавшись трохи, заспокоїлася. Її ніхто не бачив. Відійшовши далі від намету, вона переконалася, що все селище спокійно спить. Лише виття звірів доносилося з глибини джунглів.

Вона, тікаючи з намету, захопила з собою кріс, яким уміла добре володіти, й скільки могла, взяла набоїв. Хоч боялася вона сама в джунглях і лякали її ріжні несподіванки, всеж страх перед жорстоким Росіянином Роковим гнав її далі в глибину джунглів. Вона мала якусь надію врятуватися в джунглях, а вишайюся з Роковим, вона знала, що її чекає. Вже досвіта Джейні побачила, що знайшлася в диких і темних здавалося, непрохідних джунглях.